

AGRÁRMINISZTÉRIUM

Az agrár-élelmiszeripari termékek földrajzi árujelző oltalmának új uniós szabályozása

Kelemen-Zobor Enikő
vezető-kormányfőtanácsos

Agrárminisztérium

2024. április 4.

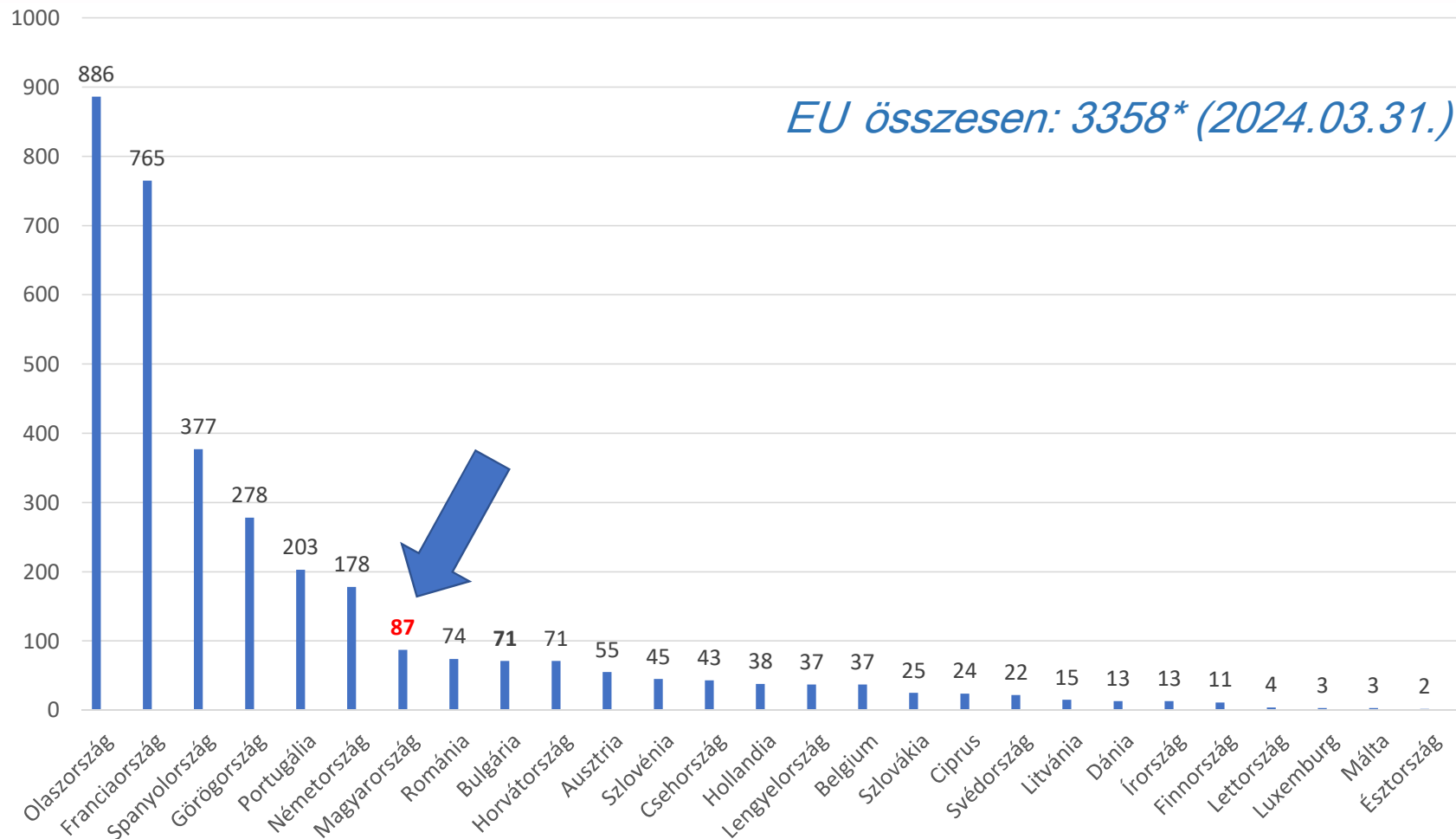
Földrajzi árujelzők számokban

FÖLDRAJZI ÁRUJELZŐK

- **30 évre** visszatekintő EU-s jogi szabályozás
- közel **3600 bejegyzett elnevezés**
- **80 milliárd eurós forgalom** az EU-n belül

Az EU-ban bejegyzett földrajzi árujelzők számának tagállamonkénti megoszlása

* Beleértve a több országra kiterjedő földrajzi árujelzőket is

eAmbrosia
a földrajzi árujelzők uniós nyilvántartása

Forrás:

Hogyan lesz egy termékből földrajzi árujelző?

1. meghatározott földrajzi terület

+

2. sajátos termék

= OEM
OFJ
FJ

3. Kapcsolat 1. és 2. között

A földrajzi árujelzők rendszerének kulcselemei

Jogszabályok

Termékleírás

**Földrajzi
árujelző**

**Termelői
csoportosulás**

Vonatkozó jogszabályok

- Mezőgazdasági termékek és élelmiszerek – 1151/2012/EU rendelet és végrehajtási rendeletei
- Borászati termékek – 1308/2013/EU rendelet és végrehajtási rendeletei
- Szeszes italok – (EU) 2019/787 rendelet és végrehajtási rendeletei

Vonatkozó jogszabályok – 2024. április?

- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/... számú rendelete, a borokra, a szeszes italokra és a mezőgazdasági termékekre vonatkozó földrajzi árujelzőkről, a hagyományos különleges termékekről és a mezőgazdasági termékek minőségére utaló választható kifejezésekről...
- Borászati termékek – 1308/2013/EU rendelet módosul
 - marad: definíciók, termékleírás és egységes dokumentum tartalma, homonimák utolsó két bekezdés, oltalom (tartalmát tekintve utal az új GI rendeletre) ellenőrzés
- Szeszes italok – (EU) 2019/787 rendelet módosul
 - földrajzi jelzés definíciója, termékleírás és egységes dokumentum tartalma

Főbb új szabályok

- Fenntarthatóság (7-8. cikk)
- A földrajzi árujelzők mint összetevők védelme (27. cikk)
- A termelői csoportosulások megerősítése (32-34. cikk)
- Fokozott online és offline oltalom (35. cikk és 42-43. cikk)
- Termelő/gyártó neve a földrajzi árujelzővel azonos látómezőben (37. cikk)

- A termelői csoportosulás megállapodhat olyan **fenntartható gyakorlatokról**, amelyeket a földrajzi árujelzővel ellátott termék előállítása vagy a termékleírásban előírt egy vagy több kötelezettség tárgyát képező egyéb tevékenységek végzése során követni kell.
- Az uniós vagy nemzeti jogban meghatározottaknál **környezetvédelmi, társadalmi, környezetvédelmi vagy gazdasági** fenntarthatósági vagy szempontból **szigorúbb fenntarthatósági előírásokat kell alkalmazni**.
- A termelői csoportosulás fenntarthatósági jelentést készíthet – ezt a Bizottság nyilvánosságra hozza.

Földrajzi árujelzők mint összetevők I.

- A feldolgozott termék nem tartalmaz más hasonló összetevőt.
- A GI összetevőt elegendő mennyiségben használják fel.
- Feltüntetésre kerül a GI összetevő százalékos aránya a feldolgozott termékekben.

Földrajzi árujelzők mint összetevők II.

előrecsomagolt
élelmiszerek
előállítói

elismert termelői
csoportosulás

előállító

előzetes írásbeli értesítés a GI
összetevő termék-elnevezésben
való használatáról

visszaigazolás 4 hónapon belül
ennek hiányában a 4 hónap letelte

földrajzi árujelző
használatának
megkezdése

2020. évi CLXIII. törvény a szőlészetéről és borászatáról

15. § (1) Szőlőt vagy bort tartalmazó, borászati terméknek nem minősülő terméken, valamint boreceten borászati termék földrajzi árujelzőjével azonos földrajzi név a földrajzi árujelzőt kezelő hegyközségi szervezet engedélyével tüntethető fel. Az engedély kiadása akkor tagadható meg, ha alapos okkal valószínűsíthető, hogy a földrajzi árujelzővel azonos földrajzi név használata a földrajzi árujelző jó hírnevét sértené.

Termelői csoportosulások megerősítése

- Termelői csoportosulás kritériumai
- Egyéb gazdasági szereplők, szakmaközi szervezetek tagjai lehetnek a termelői csoportosulásnak
- Termelői csoportosulás kiemelt feladatai (hét nevesített feladat)
- **Nyilvános tagállami nyilvántartás** hozható létre a földrajzi árujelzővel ellátott termékek termelői csoportosulásairól

Termelői csoportosulások megerősítése

Elismert termelői csoportosulások I.

- A tagállamok **elismerési rendszert** működtethetnek ~ **kezelő szervezetek**
2022. évi LXVI. törvény az agrártermékek eredetvédelméről (16-17. §)
- Termelői csoportosulás csak kérelem alapján ismerhető el.
- Az egyetlen előállítóra vonatkozó kritériumokat teljesítő előállító elismert termelői csoportosulásnak tekintendő.

Termelői csoportosulások megerősítése

Elismert termelői csoportosulások II.

Kötelező kritériumok:

- bizonyos jogi forma; valamint
- az alábbi feltételek valamelyikének teljesítése:
 - *a termék előállítóinak több mint 50 %-a tagja a termelői csoportosulásnak; vagy*
 - *a termék előállítóinak egy része tagja a termelői csoportosulásnak és a termelői csoportosulás a **forgalmazható termékek mennyiségének vagy értékének mint 50 %-át állítja elő.***

További lehetséges kritériumok:

- tagok pénzügyi hozzájárulása, tagság létesítésre/megszűnésre vonatkozó szabályok, írásbeli alapszabály

Termelői csoportosulások megerősítése

Elismert termelői csoportosulások III.

Elismerést követően **kizárólag az elismert termelői csoportosulás jogosult:**

- a) valamennyi termelő nevében ellátni a termelői csoportosulások feladatait;
- b) értesítést kapni az előrecsomagolt élelmiszerek előállítójától (GI összetevő);
- c) kötelező erejű szabályokat kérelmezni a földrajzi árujelzővel ellátott termékek kínálatának szabályozására vonatkozóan (1308/2013/EU 166a. cikk);
- d) értékmegosztásra vonatkozó egységes záradékot kidolgozni (1308/2013/EU 172a. cikk)
- e) megállapodni a fenntarthatósági gyakorlatokról;
- f) kezdeményezni a termékleírás módosításának jóváhagyását;
- g) törlés iránti kérelmet benyújtani.

A földrajzi árujelzők oltalma a doménnevekben (35. cikk)

- országcód szerinti felső szintű doménnevek Unióban létrehozott nyilvántartói -> bejegyzett földrajzi árujelzők olyan jogként való elismerése, amelyre a doménnevekre vonatkozó alternatív vitarendezési eljárások során hivatkozni lehet
- Felhatalmazáson alapuló jogi aktus révén EUIPO felhatalmazása egy doménnév-információs és figyelmeztető rendszer létrehozására -> tájékoztatás kérelmező számára:
 - *kötelezően - a GI doménnévként való elérhetőségéről*
 - *opcionálisan – a földrajzi árujelzőjével azonos doménnév bejegyzéséről*

Fokozott online és offline oltalom II.

Ellenőrzés és jogérvényesítés a piaci forgalomban (42. cikk)

- forgalomba hozatalt követő kötelező hatósági ellenőrzés és jogérvényesítés (tárolás, továbbítás, forgalmazás, eladásra való felkínálás) – elektronikus kereskedelemben is
- a termékleírásnak való megfelelés rendszeresen, megfelelő gyakorisággal, kockázatelemzés alapján végzett hatósági ellenőrzése – online megjelenítésekben és a jelölésekben is
- tagállamok: közigazgatási és jogi lépések megtétele
 - *a földrajzi árujelzők oltalmát sértő használat ellen*
 - *a földrajzi árujelzők oltalmának megsértésével bejegyzett doménnevekhez az érintett tagállam területéről való hozzáférés megszüntetése érdekében*

A szolgáltatók kötelezettségei az online piacon – DSA rendelet (43. cikk)

- 43. cikk (1): minden olyan, a termékek reklámozásával, promóciójával és értékesítésével kapcsolatos információ, amely sérti a földrajzi árujelzők oltalmát jogellenes tartalomnak minősül (DSA 3. cikk h) pont)
- az igazságügyi és közigazgatási hatóságok kiadhatnak a jogellenes tartalom elleni fellépésre vonatkozó végzést (DSA 9. cikk)
- bármely magánszemély vagy szervezet értesítheti a tárhelyszolgáltatókat a földrajzi árujelzők oltalmát (26. és 27. cikk) sértő konkrét tartalom jelenlétéről (DSA 14. cikk)

Termelő neve a földrajzi árujelzővel azonos látómezőben

- Borászati termékekre nem vonatkozik.
- Mezőgazdasági termékek esetében:
 - termelő/gazdasági szereplő nevét a földrajzi árujelzővel azonos látómezőben kell feltüntetni;
 - ebben az esetben gazdasági szereplő: amely azon termelési szakaszért felel, amelynek során a földrajzi árujelzővel ellátandó terméket előállították, vagy amely az említett termék lényeges feldolgozásának elvégzéséért felel.
- Szeszes italok esetében:
 - a gyártó nevét a jelölésen a földrajzi árujelzővel azonos látómezőben kell feltüntetni.

Köszönöm a megtisztelő figyelmüket!

Kérdések:

gi@am.gov.hu

Információ:

<https://gi.kormany.hu/>